

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO PETICIJŲ KOMISIJA

IŠVADA DĖL ROLANDO ČIAPO PETICIJOS

2021 m. gegužės 12 d.
Vilnius

Lietuvos Respublikos Seimo Peticijų komisija 2021 m. gegužės 12 d. posėdyje iš esmės išnagrinėjo Rolando Čiapo peticijoje pateiktą pasiūlymą pakeisti Lietuvos Respublikos bausmių vykdymo kodekso (toliau – BVK) 157 straipsnio 3 dalį ir nustatyti galimybę nuteistiesiems, atliekantiems bausmę už sunkius ir labai sunkius nusikaltimus, taikyti lygtinį paleidimą iš pataisos įstaigos, jiems atlikus tris ketvirtadalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės¹, ir priėmė sprendimą šį pasiūlymą atmesti.

Seimo Peticijų komisija šį sprendimą priėmė atsižvelgusi į Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos pateiktą nuomonę ir dėl toliau nurodytų priežasčių.

Nagrinėjant R. Čiapo peticijoje keliamus klausimus, svarbu paminėti, kad asmuo darydamas nusikalstamas ar kitas priešingas teisei veikas, neteisėtai pažeidžia teisės saugomus interesus, daro žalą asmenims, visuomenei ir valstybei. Jis supranta arba turi ir gali suprasti, kad tai sukels atitinkamą valstybės institucijų reakciją, kad už jo daromą (ar padarytą) teisės pažeidimą gali būti taikomos valstybės prievartos priemonės, kuriomis bus daromas tam tikras poveikis jo elgesiui.

Taip pat pažymėtina, kad pagal Lietuvos Respublikos Konstituciją, *inter alia* konstitucinį teisinės valstybės principą, įstatymų leidėjas, atsižvelgdamas į nusikalstamų veikų pavojingumą, mastą, nusikalstamumo prevencijos prioritetus, kitas reikšmingas aplinkybes, turi plačią diskreciją spręsti valstybės baudžiamosios politikos, *inter alia* konkrečių veikų kriminalizavimo, baudžiamosios atsakomybės diferencijavimo, klausimus, be kita ko, nustatyti bausmių skyrimo ir vykdymo teisinį reguliavimą².

¹ Šiuo metu BVK 157 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad nuteistieji, išskyrus 157 straipsnio 2 dalyje nurodytus nuteistuosius, kurių nusikalstamo elgesio rizika aukšta ir kurie nedaro pažangos, kad sumažintų savo nusikalstamo elgesio riziką, nuteistuosius, atliekančius bausmę už labai sunkius nusikaltimus, taip pat nuteistuosius, atliekančius bausmę už sunkius nusikaltimus, nurodytus Baudžiamojo kodekso XVIII, XX, XXI, XXXV skyriuose, atlikę tris ketvirtadalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės, lygtinai paleidžiami iš pataisos įstaigų taikant jiems intensyvią priežiūrą.

² Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2020 m. kovo 18 d. nutarimas Nr. KT49-A-N5/2020 <https://www.lrkt.lt/lt/teismo-aktai/paieska/135/ta2096/content>

Paminėtina, kad pagal BVK 157 straipsnio 3 dalį nuteistieji, išskyrus nuteistuosius, atliekančius bausmę už labai sunkius nusikaltimus, taip pat nuteistuosius, atliekančius bausmę už sunkius nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos baudžiamojo kodekso XVIII, XX, XXI, XXXV skyriuose, atlikę tris ketvirtadalius paskirtos laisvės atėmimo bausmės, lygtinai paleidžiami iš pataisos įstaigų taikant jiems intensyvią priežiūrą. Minėtoje BVK nuostatoje išimtys dėl lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigų netaikymo už atitinkamas nusikalstamas veikas bausmę atliekantiems nuteistiesiems nustatytos atsižvelgiant į visuomenės interesą asmenims, padariusiems atitinkamas nusikalstamas veikas, paskirti jų nusikalstamą elgesį atitinkančią bausmę, o taip pat siekiant bendrosios nusikaltimų, o taip pat jų recidyvo prevencijos, įspėjant asmenis (nuteistuosius), kad jie nedarytų nusikalstamų veikų ir žinotų iš anksto apie pasekmes. Jei BVK 157 straipsnio 3 dalyje būtų atsisakyta nustatyti lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos netaikymo išimčių, mažėtų nusikalstamų veikų prevencijos priemonių ir nuostatos neatitiktų visuomenės lūkesčių dėl baudžiamosios atsakomybės įgyvendinimo nuteistiesiems, padariusiems sunkius ir labai sunkius nusikaltimus.

Taip pat pažymėtina, kad nuteistieji, kuriems netaikomos lygtinio paleidimo iš pataisos įstaigos sąlygos, nustatytos BVK 157 straipsnio 3 dalyje, iš pataisos įstaigų gali būti lygtinai paleidžiami ir kitais pagrindais, pvz., pagal BVK 157 straipsnio 1, 2, 4 dalis.

Seimo Peticijų komisija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos peticijų įstatymo 12 straipsnio 3 dalimi ir Seimo Peticijų komisijos nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Seimo 1999 m. lapkričio 11 d. nutarimu Nr. VIII-1408 „Dėl Seimo Peticijų komisijos nuostatų patvirtinimo“, 28 punktu, siūlo Seimo seniūnų sueigai įtraukti į Seimo pavasario sesijos darbotvarkę Seimo protokolinio nutarimo „Dėl Rolando Čiapo peticijos“ projektą.

Komisijos pirmininkas

Edmundas Pupinis